

niedziela, 28.03.2021

KOMUNIA DUCHOWA I ŻAL DOSKONAŁY

INSTRUKCJA DO KOMUNII DUCHOWEJ

Sobór Trydencki (1551) naucza:

"Odnosząc się do korzystania z tego świętego sakramentu ojcowie nasi słusznie i bardziej rozroznili trzy sposoby jego przyjmowania. Uczyli, że: jedni przyjmują tylko sakramentalnie, jak grzesznicy; inni tylko duchowo, mianowicie ci, którzy w pragnieniu spożywają owo podawany niebiański chleb – zżywa „wiarą” która działa przez miłość – odczuwają jego owoc i pożytek; inni wreszcie przyjmują go zarówno sakramentalnie, jak i duchowo" (Sobór Trydencki Najświętszym Sakramencie Eucharystii, r. 8).

W PRAKTYCE ZATEM:

W sytuacji, gdy nie ma możliwości przyjęcia komunii św. poprzez spożycie Ciała/Krwi Pańskiej, można – jeśli się jest w stanie łaski usławić – wyrazić pragnienie przyjęcia komunii i powiedzieć o nim Bogu w dowolnej formie, prosząc o sakramentalne zjednoczenie z Chrystusem. Skutkuje to faktycznym przyjęciem łaski Najświętszego Sakramentu.

Optymalną sytuacją jest uczynienie tego w trakcie uczestnictwa w transmisji mszy św. (ale UCZESTNICTWA – a nie tylko oglądania z robieniem jednoczesnie innych rzeczy...). W innych przypadkach zacząć warto od aktu pokuty, rozważenia czytanych dnia, a przed aktem komunii duchowej odmówić modlitwę Pańską oraz "Panie, nie jestem godzien...".

Szersze wyjaśnienie z ksiąg *Znaki Tajemnicy. Sakramenty w teorii i praktyce* Koszciuszko, Kraków 2018, s. 385):

"Komunia duchowa

Sobór Trydencki[1] potwierdził wypracowaną w średniowieczu[2] teorię rozróżniającą w sakramentach signum (znak) i właściwy skutek w porządku łaski (łac. res) poprzez wskazanie możliwości przyjmowania sakramentu na trzy sposoby: [1] jedynie znak sakramentalny bez łaski (sacramentum) ci którzy nie mają odpowiedniej dyspozycji do przyjęcia sakramentu; [2] łaska bez znaku sakramentalnego (czyli): ci, którzy nie mają dostępu do znaku – np. chrzest pragnienia; [3] znak i łaska (sacramentum et res), czyli „normalny” sposób przyjęcia sakramentu. Teoria ta odnosi się także do Eucharystii. Zwykłym sposobem jej przyjmowania jest dostąpienie zjednoczenia z Chrystusem poprzez spożywanie Jego Ciała (i Krwi). Natomiast osoba nieochrzczona lub nie będąca w stanie łaski usławić nie ma odpowiedniej dyspozycji do sakramentalnego zjednoczenia z Chrystusem (główny skutek Eucharystii w porządku łaski). Zatem w razie przystąpienia do komunii, przyjmuje wyłącznie znak sakramentalny (spożywa Ciało Chrystusa, pije Jego Krew sacramentum, ale bez jednoczącego skutku). A już św. Paweł (zob. 1 Kor 11,27-29) przestrzegał przed zgubnymi duchowo skutkami niegodnego przyjmowania Eucharystii. Natomiast w sytuacji, w której osoba odpowiednio dysponowana (w stanie łaski usławić) nie ma dostępu do Ciała lub Krwi Pańskiej (np. choroba, podróż, szafarza), może dostąpić skutków sakramentu Eucharystii poprzez zwrócenie się do Chrystusa z prośbą wyrażającą pragnienie zjednoczenia sakramentalnego. Akt taki nazywany jest tradycyjnie komunią duchową (lub komunią pragnienia) i ma takie same skutki w porządku łaski jak spożycie Ciała lub Krwi Pańskiej.

W ramach dyskusji dotyczących sytuacji osób żyjących w związkach niesakramentalnych pojawiają się czasem sugestie, by osoby te – nie mogące przyjąć komunii sakramentalnie – praktykowały komunie duchowe. Należy podkreślić, że jest to opinia błędna i szkodliwa, bowiem skutki komunii duchowej mogą dokonywać się jedynie w osobie dysponowanej do komunii sakramentalnej (w stanie łaski uświęcającej). Trzeba bardzo wyraźnie odróżnić komunie praktyczne (komunie duchowe) od pragnienia komunii, czyli wyrażonego Bogu przez osobę nie będącą w stanie łaski uświęcającej pragnienia zjednoczenia. Praktyki takie nie pociągają za sobą skutków sakramentalnych, mogą jednak – jako że jest pewnym otwarciem na łaskę – przyczynić się do nawrócenia tej osoby.

[1] Zob. Sobór Trydencki *Dekret o Najświętszym Sakramencie Eucharystii* 8, [w:] *Dokumenty Soborów Powszechnych*, tom 4, red. A. Baron, WAM, Kraków 2007, 452-455.

[2] Zob. np. STh III, 80".

INSTRUKCJA DO „ŻAŁU DOSKONAŁEGO”

Częścią Tradycji Kościoła katolickiego jest przekonanie, że „żał doskonały”, czyli taki, który przez wywamy ze względu na miłość do Boga, połączone pragnieniem spowiedzi, skutkuje odpuszczeniem grzechów cię ich.

Sobór Trydencki (1551) naucza:

„Ponadto [sobór] naucza, że chociaż zdarza się iż skrusza ta jest niekiedy dzieł miłości doskonała i pojednuje człowieka z Bogiem zanim jeszcze sakrament zostanie przyjęty, niemniej jednak pojednania tego nie należy przypisywać samej skrusze bez zawartego w niej pragnienia sakramentu. Skrusza zaś niedoskonała – zwana «atritio», która zwykle powstaje z przemyslenia brzydoty grzechu lub ze strachu przed gehenną i karami – jeśli w nadziei przebaczenia wyklucza wolę grzeszenia, oswiadcza [sobór], nie tylko nie czyni człowieka hipokrytą i większym grzesznikiem, ale jest prawdziwym darem Boga i poruszeniem Ducha Świętego, nie zamieszkującego jeszcze w duszy, ale tylko poruszającego, przez co wsparty penitent przygotowuje sobie drogę do sprawiedliwości” (Sobór Trydencki *Nauka o sakramencie pokuty*, r. 4).

Katechizm Kościoła Katolickiego naucza w nr 1452:

„Gdy żał wypływa z miłości do Boga miłowanego nade wszystko, jest nazywany ‘żałem doskonałym’ lub ‘żałem z miłości’ (contritio). Taki żał odpuszcza grzechy powszednie. Przynosi on także przebaczenie grzechów śmiertelnych, jeśli zawiera mocne postanowienie przystąpienia do spowiedzi sakramentalnej, gdy tylko będzie to możliwe

W PRAKTYCE ZATEM:

W sytuacji, gdy nie ma możliwości wyznania grzechów przed kapłanem, należy:

1) wzbudzić w sobie pragnienie przyjęcia sakramentu pokuty

(z postanowieniem przystąpienia do niego przy najbliższej okazji);

2) zrobić rachunek sumienia i w odniesieniu do wykrytych grzechów postanowić nie popełniać ich w przyszłości

(jak w ramach przygotowania do spowiedzi sakramentalnej);

3) wzbudzić w sobie żał za popełnione grzechy ze względu na miłość do Boga – tak uczciwie, jak tylko potrafimy;

4) [pożyteczne, lecz niekonieczne:] przyjąć sobie jakiś czyn pokutny w ramach pokuty za grzechy;

5) przyjąć Komunię świętą (sakramentalnie lub duchowo).

Zamieszczone materiały dziękuję uprzejmie parafii pw. Maksymiliana Marii Kolbego w Tychach